

บันทึก

เรื่อง การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือที่ กท ๗๐๐๐/๑๕๙๙๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ได้แก้ไขความใน มาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยกำหนดให้ ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการการรถไฟโดยตรงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พระราชบัญญัติดังกล่าว

ในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากการทำเรือแห่งประเทศไทยซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจ กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานเขตคลองเตยได้มีหนังสือแจ้งให้การทำเรือแห่งประเทศไทยยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ในส่วนทรัพย์สินที่การทำเรือแห่งประเทศไทยใช้ดำเนินกิจการเองนอกจากให้เช่า เช่นส่วนที่เป็นสำนักงานหรือโกดังเก็บสินค้าให้ ครบถ้วน แต่การทำเรือแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗^๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นจากการ เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายอื่น บรรดาที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดิน นอกจากที่ให้เช่า

กรุงเทพมหานครเห็นว่า การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากการทำเรือแห่งประเทศไทยสำหรับอาคารและที่ดินนอกจากที่ให้เช่า นั้น แม้พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ จะบัญญัติให้การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นการ เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายอื่น บรรดาที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดินของการ ทำเรือแห่งประเทศไทย นอกจากอาคารและที่ดินที่ให้เช่าก็ตาม แต่พระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ เกี่ยวกับภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเป็นบทกฎหมายทั่วไป เมื่อพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและ ที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐^๒ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ มิได้มีบทบัญญัติยกเว้นไว้

^๑ มาตรา ๑๗ ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากร และให้ได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายอื่น บรรดา ที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรือแห่งประเทศไทยนอกจากอาคารและที่ดินที่ให้เช่า

^๒ มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและ ที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา ๑๙^๓ ประกอบด้วยแล้ว ก็จะได้เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเจตนารมณ์ให้รัฐวิสาหกิจทุกรายที่มีได้รับยกเว้นตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ดังนั้น การทำเรื่องแห่งประเทศไทยจึงมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้แก่กรุงเทพมหานคร

เมื่อกรุงเทพมหานครและการทำเรื่องแห่งประเทศไทยมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องนี้ กรุงเทพมหานครจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นว่า การทำเรื่องแห่งประเทศไทยต้องยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับอาคารและที่ดิน นอกจากที่ให้เช่าหรือไม่ เพื่อกรุงเทพมหานครจะได้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาที่ขอหารือมาแล้ว เห็นว่า เมื่อพิจารณาความในมาตรา ๑๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำเรื่องแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรื่องแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้การทำเรื่องแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และให้ได้รับยกเว้นจากการเสียภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายอื่นบรรดาที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรื่องแห่งประเทศไทยนอกจากอาคารและที่ดินที่ให้เช่า” แล้ว จะเห็นได้ว่า มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้การทำเรื่องแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นจากการเสียภาษีอากร ๒ กรณีคือ (๑) การเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และ (๒) การเสียภาษีอากรตามกฎหมายอื่นบรรดาที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรื่องแห่งประเทศไทยที่มีได้ให้ผู้อื่นเช่า คำว่า “กฎหมายอื่น” ดังกล่าวย่อมหมายความว่าถึงกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินด้วย ทั้งนี้ สำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรื่องแห่งประเทศไทยที่มีได้ให้ผู้อื่นเช่า

อาจมีข้อโต้แย้งว่า เมื่อพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้บัญญัติยกเว้นให้ทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน^๕ และบัญญัติยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับโรงเรือนหรือสิ่ง

(๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะและทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการการรถไฟโดยตรง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๑๙ บรรดาค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่รัฐวิสาหกิจได้ยังมีได้ดำเนินการชำระหรือค้างชำระอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐวิสาหกิจนั้นชำระให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใดที่ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นรัฐวิสาหกิจที่ประกอบภารกิจการสาธารณูปโภค หรือสาธารณูปการตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ก็ให้ค่าภาษีที่ค้างชาระนั้นเป็นอันพับไป

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ไม่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกคืนค่าภาษีหากได้มีการชำระไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

ปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เองโดยมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้^๖ แต่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน^๗ ไม่ได้บัญญัติยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้สำหรับทรัพย์สินของการทำเรือแห่งประเทศไทยเช่นเดียวกับที่บัญญัติยกเว้นให้สำหรับทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยและการเคหะแห่งชาติ การทำเรือแห่งประเทศไทยจึงไม่น่าที่จะได้รับยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับข้อโต้แย้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า เหตุผลที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ มิได้บัญญัติยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้สำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรือแห่งประเทศไทยไว้ เพราะมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้บัญญัติยกเว้นให้โดยชัดแจ้งแล้ว แต่สำหรับการรถไฟแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย^๘ ได้บัญญัติยกเว้นให้เฉพาะการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเท่านั้น ไม่คลุมไปถึงภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน^๙ ด้วย สำหรับการเคหะชาตินั้น ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖^{๑๐} ไม่ได้บัญญัติยกเว้นการเสียภาษีอากรไว้ เมื่อรัฐบาลจะยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้แก่การเคหะแห่งชาติและการรถไฟแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน^{๑๑} จึงได้บัญญัติยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นพิเศษ

สำหรับความเห็นของกรุงเทพมหานครที่ว่า รัฐวิสาหกิจที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินจะต้องเป็นรัฐวิสาหกิจที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน^{๑๒} บัญญัติยกเว้นไว้ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การยกเว้นภาษีอากรตามกฎหมายหนึ่งกฎหมายใดให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นอาจกระทำได้ ๒ วิธีคือ (๑) บัญญัติยกเว้นไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ หรือ (๒) บัญญัติยกเว้นไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภททั้งนี้ สุดแต่สภานิติบัญญัติจะพิจารณาเห็นสมควรบัญญัติในลักษณะใด เมื่อได้มีบทบัญญัติยกเว้นภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นไว้ในพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย^{๑๓} และคำว่า “กฎหมายอื่น” มีความหมายรวมถึงพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน^{๑๔} ด้วยย่อมถือได้ว่าการทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถ้ารัฐบาลเห็นว่าไม่ควรยกเว้นภาษี

^๖ มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๔

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เองโดยมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

^๗ มาตรา ๑๙ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

โรงเรียนและที่ดินให้แก่การทำเรือแห่งประเทศไทยอีกต่อไป ก็จะต้องเสนอให้สภานิติบัญญัติบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าไม่ให้ยกเว้นภาษีโรงเรียนและที่ดินแก่การทำเรือแห่งประเทศไทย แต่เมื่อไม่มีบทบัญญัติไม่ให้ยกเว้นภาษีโรงเรียนและที่ดินให้แก่การทำเรือแห่งประเทศไทยไว้ในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน าก็ต้องถือว่าการทำเรือแห่งประเทศไทยยังคงได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรียนและที่ดินตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย ๖

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยไม่ต้องยื่นแบบรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินสำหรับทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินกิจการของการทำเรือฯเอง เพราะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินสำหรับทรัพย์สินดังกล่าวตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย ๖

(ลงชื่อ) ไมตรี ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖